

Số: 01/2025/QĐST-DS

Yên Bình, ngày 13 tháng 5 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v “Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi”

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN YÊN BÌNH – TỈNH YÊN BÁI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Lê Thị Thanh Nga

Thư ký phiên họp: Bà Phạm Thị Hương - Thư ký Tòa án nhân dân huyện Yên Bình, tỉnh Yên Bái

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Yên Bình, tỉnh Yên Bái tham gia phiên họp: Ông Hoàng Văn Hiếu - Kiểm sát viên.

Ngày 13 tháng 5 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Yên Bình, tỉnh Yên Bái, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 01/2025/TLST-DS ngày 17 tháng 4 năm 2025 về việc "Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 01/2025/QĐST-DS ngày 05 tháng 5 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Anh Đinh Văn K, sinh năm 1999; trú tại thôn T, xã M, huyện Y, tỉnh Yên Bái; Vắng mặt.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

- Bà Đinh Thị N, sinh năm 1967
- Ông Đinh Văn M, sinh năm 1969
- Ông Đinh Văn T, sinh năm 1971
- Ông Đinh Văn H, sinh năm 1976
- Bà Đinh Thị H1, sinh năm 1965

Cùng địa chỉ: Thôn Tân Minh, xã Mông Sơn, huyện Yên Bình, tỉnh Yên Bái

- Bà Đinh Thị L, sinh năm 1963

Địa chỉ: Thôn Trung Tâm, xã Mông Sơn, huyện Yên Bình, tỉnh Yên Bái
7. Bà Đinh Thị M1, sinh năm 1961

Địa chỉ: Thôn Giang Sơn, xã Mông Sơn, huyện Yên Bình, tỉnh Yên Bái
(Anh K, ông M, ông T, ông H, bà L, bà M1 ủy quyền cho bà Đinh Thị N tham gia tố tụng)

Người giám định: Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc (địa chỉ: Số F, đường C, phường A, thị xã P, tỉnh Phú Thọ), bao gồm: Bs CK1 Hoàng Tất T1 - Giám đốc - Giám định viên PYTT chủ trì; BsCKI Lục Thị Thanh B -Phó giám đốc - Giám định viên PYTT- thư ký; Điều dưỡng Nguyễn Thị Kim O –PTP điều dưỡng - giúp việc (đều vắng mặt do Tòa án không triệu tập).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu gửi đến Tòa án ngày 17 tháng 4 năm 2025 và các lời khai tiếp theo, người yêu cầu do bà Đinh Thị N là người đại diện theo uỷ quyền trình bày: Anh Đinh Văn K là con đẻ của bà Đinh Thị H1, ông, bà ngoại của anh K là ông Đinh Quang V (Chết năm 1982), bà Nguyễn Thị L1 (Chết năm 2005). Ông, bà sinh được 8 người con là ông Đinh Văn T2 (Chết năm 2009), còn lại 7 anh em lần lượt là Đinh Thị N, Đinh Văn M, Đinh Văn T, Đinh Văn H, Đinh Thị L, Đinh Thị M1, Đinh Thị H1.

Bà Đinh Thị H1 có biểu hiện không bình thường, chậm phát triển từ bé, đến khi được 10 tuổi thì phát bệnh co giật động kinh, chậm phát triển nên không biết chữ, không nhanh nhẹn và không biết làm việc, không tự làm được kinh tế sống phụ thuộc vào gia đình. Đến năm 2005 được hưởng trợ cấp hàng tháng theo Quyết định về việc trợ cấp xã hội thường xuyên số 2308/QĐ-UB ngày 30/12/2005 của Ủy ban nhân dân huyện Y.

Khi còn sống ông bà ngoại anh K có để lại một mảnh đất, do hoàn cảnh khó khăn, các anh chị em của bà H1 phải bán đất của ông bà ngoại để chi trả lo cuộc sống hàng ngày cho bà H1 nhưng do bà H1 bị mắc bệnh động kinh không nhanh nhẹn minh mẫn. Do đó để đảm bảo theo đúng quy định của pháp luật, anh K đề nghị Tòa án tuyên bố bà Đinh Thị H1 mất năng lực hành vi dân sự.

Tại bản kết luận giám định sức khỏe tâm thần số 23/KLGD ngày 28 tháng 4 năm 2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc kết luận: Hiện tại Đinh Thị H1 có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi.

Ngày 05 tháng 5 năm 2025, Anh Đinh Văn K và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có đơn thay đổi nội dung yêu cầu: Đề nghị Tòa án tuyên bố bà

Đinh Thị H1 có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi, đề nghị chỉ định anh Đinh Văn K là người giám hộ cho bà Đinh Thị H1; Anh Đinh Văn K nhận chịu lệ phí giải quyết việc dân sự.

Anh Đinh Văn K đã giao nộp: Bản khai lý lịch của bà Đinh Thị H1, giấy xác nhận của UBND xã M về khuyết tật của bà Đinh Thị H1 và các chứng cứ, tài liệu khác có liên quan.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bao gồm: Bà Đinh Thị N, ông Đinh Văn M, ông Đinh Văn T, ông Đinh Văn H, bà Đinh Thị L2, bà Đinh Thị M1 đều có bản khai hoàn toàn nhất trí với nội dung yêu cầu của anh Đinh Văn K, đề nghị Tòa án tuyên bố bà Đinh Thị H1 có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định anh Đinh Văn K là người giám hộ cho bà Đinh Thị H1.

Tại phiên họp:

Bà Đinh Thị N (Đại diện cho người yêu cầu và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan) vẫn giữ nguyên nội dung yêu cầu nêu trên.

Kiểm sát viên phát biểu ý kiến về việc giải quyết việc dân sự: Quá trình thụ lý, giải quyết việc dân sự và tại phiên họp, Thẩm phán đã thực hiện đúng các quy định của pháp luật tố tụng dân sự; quyền và nghĩa vụ của người tham gia tố tụng được bảo đảm đúng quy định của pháp luật, yêu cầu của người yêu cầu là có căn cứ và đúng quy định của pháp luật; đề nghị áp dụng khoản 1 Điều 23; các điều 49; 53; 54; 57; 58; 59 Bộ luật Dân sự; các Điều 149; 370; 371; 372; Điều 376; 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội: Chấp nhận đơn yêu cầu của anh Đinh Văn K, tuyên bố bà Đinh Thị H1 là "Người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi"; Chỉ định anh Đinh Văn K là người giám hộ cho bà Đinh Thị H1 và xác định quyền và nghĩa vụ của anh Đinh Văn K; anh K phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Yên Bình nhận định:

[1] Việc thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự của anh Đinh Văn K phù hợp với quyền tự định đoạt của đương sự quy định tại Điều 5 Bộ luật Tố tụng dân sự, phù hợp với quyền của đương sự về việc thay đổi yêu cầu theo khoản 4 Điều 70 của Bộ luật Tố tụng dân sự và vẫn thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án

nhân dân huyện Yên Bình, tỉnh Yên Bái theo khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tổ tụng dân sự, nên được chấp nhận xem xét, giải quyết.

Các tài liệu, chứng cứ cần thiết cho việc giải quyết của Tòa án đã được thu thập đầy đủ đảm bảo hợp pháp, khách quan.

[2] Xét yêu cầu của anh Đinh Văn K:

Về yêu cầu tuyên bố bà Đinh Thị H1 có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi: Bản kết luận giám định sức khỏe tâm thần số 23/KLGD ngày 28 tháng 4 năm 2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc kết luận bà Đinh Thị H1 có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi, đã phù hợp với lời khai của các đương sự, phù hợp với Giấy xác nhận khuyết tật của UBND xã M và các tài liệu, chứng cứ khác đã thu thập được, như vậy yêu cầu của anh Đinh Văn K về việc tuyên bố bà Đinh Thị H1 có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi là có căn cứ theo quy định tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật Dân sự nên được chấp nhận.

Về việc chỉ định người giám hộ cho bà Đinh Thị H1: Xét hoàn cảnh thực tế của bà H1 ở cùng với con trai là Đinh Văn K; xét nguyện vọng của anh K là con đẻ và các anh em ruột của bà H1 đều thống nhất đề nghị Tòa án chỉ định anh Đinh Văn K là người giám hộ cho bà Đinh Thị H1; xét anh Đinh Văn K có đủ điều kiện làm người giám hộ theo Điều 49 Bộ luật Dân sự và hiện tại anh K đang trực tiếp trông nom, chăm sóc bà H1, vì vậy yêu cầu của anh Đinh Văn K về việc đề nghị Tòa án chỉ định anh là người giám hộ cho bà H1, là hợp tình, hợp lý và phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh thực tế của các đương sự nên cần chấp nhận.

Về quyền, nghĩa vụ của người giám hộ: Để đảm bảo tốt nhất cho lợi ích của người được giám hộ là bà Đinh Thị H1 thì cần xác định người giám hộ (anh Đinh Văn K) có các quyền và nghĩa vụ quy định tại các điều 57, 58, 59 Bộ luật Dân sự.

[3] Quan điểm của Viện kiểm sát nhân dân huyện Yên Bình tại phiên họp phù hợp với các quy định của pháp luật nên cần chấp nhận.

[4] Về lệ phí dân sự: Anh Đinh Văn K phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự.

Các đương sự có quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Áp dụng:

- Khoản 1 Điều 23; các Điều 49; 53;54; 57;58;59 Bộ luật Dân sự;

- Các Điều 149; 370; 371; 372; Điều 376; 378 Bộ luật Tố tụng dân sự;
 - Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu của anh Đinh Văn K:

1.1. Tuyên bố bà Đinh Thị H1 sinh năm 1965, trú tại thôn T, xã M, huyện Y, tỉnh Yên Bái, là "Người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi";

1.2. Chỉ định anh Đinh Văn K là người giám hộ cho bà Đinh Thị H1

1.3. Anh Đinh Văn K có quyền và nghĩa vụ:

- Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho bà Đinh Thị H1;
 - Đại diện cho bà Đinh Thị H1 trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của bà Đinh Thị H1;

- Quản lý tài sản của bà Đinh Thị H1, không được đem tài sản của bà H1 tặng cho người khác; sử dụng tài sản của bà H1 để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của bà H1;

- Được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của bà H1.

2. Lệ phí giải quyết việc dân: Anh Đinh Văn K phải chịu 300.000 đ (Ba trăm nghìn đồng) tiền lệ phí dân sự sơ thẩm được trừ vào số tiền 300.000 đ (Ba trăm nghìn đồng) đã nộp tại biên lai thu tiền số 0000445 ngày 17- 4- 2025 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Yên Bình, tỉnh Yên Bái (Anh K đã nộp đủ).

4. Quyền kháng cáo: Các đương sự có quyền kháng cáo, viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị Quyết định này trong hạn 10 ngày kể từ ngày ra quyết định. Viện kiểm sát cấp trên có quyền kháng nghị trong hạn 15 ngày kể từ ngày ra quyết định.

Nơi nhận:

- VKSND huyện Yên Bình;
- THADS huyện Yên Bình;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ, TA.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(đã ký)

Lê Thị Thanh Nga